

Súd:	Najvyšší správny súd SR
Spisová značka:	7Ssk/41/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu:	3020200403
Dátum vydania rozhodnutia:	24. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Michal Novotný
ECLI:	ECLI:SK:NSSSR:2022:3020200403.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom zo sudcov: Mgr. Michal Novotný (sudca spravodajca) ako predseda senátu a JUDr. Zdenka Reisenauerová a JUDr. Jana Martinčeková ako členky senátu vo veci žalobcu: F. I., nar. XX. J. XXXX, X. XXX, zastúpeného: Mgr. René Nguyen, advokát, Moyzesova 471/1, Partizánske, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8 až 10, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia z 24. októbra 2020, č. XXX XXX XXXX X, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 14 Sa 20/2020-123 zo 17. mája 2021 takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť žalobcu sa zamietla.
- II. Účastníkom konania sa nepriznáva právo na náhradu trov kasačného konania.

odôvodnenie:

I.

Administratívne konanie a konanie pred správnym súdom

1. Z administratívnych spisov žalovanej vyplýva, že žalobca už 26. marca 2014 požiadal žalovanú o výplatu invalidného dôchodku. Posudkový lekár pobočky žalovanej v Prievidzi však vo svojom posudku (po preskúmaní odborných nálezov neurológa a internistu a výsledkov elektromagnetickej rezonancie z rokov 2012 až 2013) z 18. marca 2014 dospel k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím žalobcu sú degeneratívne zmeny na chrbtici s miernych funkčným postihnutím s prejavmi nervového dráždenia podľa kapitoly XV oddielu E položky 3 písm. b) prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Mieru poklesu schopnosti žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť určil na 25 %, a preto žalovaná rozhodnutím zo 7. mája 2014 jeho žiadosť o invalidný dôchodok zamietla.

2. Dňa 11. júna 2015 žalobca opätovne požiadal o výplatu invalidného dôchodku. Po zhodnotení ďalších odborných nálezov neurológa, rehabilitačného lekára, psychológa, pracovného lekára, neurochirurga, ortopéda a internistu z apríla 2014 až júla 2015 posudkoví lekári pobočky vo svojich posudkoch z 2. júna a 17. septembra 2015 znova ustálili, že rozhodujúce zdravotné postihnutie žalobcu ani miera poklesu zárobkovej schopnosti žalobcu sa nezmenili, v dôsledku čoho žalovaná rozhodnutím z 22. júna 2015 zamietla aj túto žalobcovu žiadosť. Ten však proti zamietavému rozhodnutiu podal opravný prostriedok na súd podľa § 250i a nasl. Občianskeho súdneho poriadku. Počas konania o opravnom prostriedku posudkový lekár ústredia žalovanej, pracoviska v Trenčíne, vo svojom posudku zo 17. marca 2016 na základe nových odborných lekárskeho nálezov zo septembra 2015 a januára a februára 2016 prehodnotil pôvodné závery. Dospel totiž k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím žalobcu je degeneratívna zmena na chrbtici a medzistavcových platničkách s trvalým ťažkým postihnutím funkcie (dorzalgia) podľa kapitoly XV oddielu E položky 3 písm. c) prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. Tomu od 25. mája 2015 zodpovedal pokles schopnosti žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť o 40 % a okrem

toho aj o ďalších 10 % s ohľadom na ďalšie posudkovo významné diagnózy podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z. Preto žalovaná dvoma rozhodnutiami z 19. apríla 2016 jednak zrušila svoje zamietajúce rozhodnutie z 22. júna 2015, jednak priznala žalobcovi od 25. mája 2015 invalidný dôchodok v sume 160 €, ktorý zároveň od 1. januára 2016 zvýšila na 161 €.

3. Žalobca potom 21. júna 2017 opäť požiadal o zvýšenie invalidného dôchodku, pretože jeho zdravotný stav si už v januári 2017 vyžiadal operáciu - náhradu platničiek. Predložil nové odborné lekárske nálezy: neurochirurgický, ortopedický, pracovnolekársky, anestéziologický a alergologický a ušno-nosno-krčný z júna 2016 až mája 2017, ako aj výsledky elektrokardiogramu z júna 2017, artroskopia ramena z decembra 2016 a magnetickej rezonancie z júna 2017. Posudkový lekár pobočky žalovanej v Prievidzi po ich zhodnotení v posudku z 22. augusta 2017 dospel k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím zostalo postihnutie podľa kapitoly XV oddielu E položky 3 písm. c) prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. Mieru poklesu zárobkovej schopnosti z tohto dôvodu však zvýšil na 50% a spolu s jej zvýšením o 10 % za iné zdravotné postihnutie ustálil celkovú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 60 %. Na základe tohto posudku žalovaná rozhodnutím z 31. augusta 2017 zvýšila invalidný dôchodok žalobcu na 204,50 € mesačne.

4. Dňa 13. novembra 2018 žalobca znova požiadal o prehodnotenie jeho výšky, pretože až do októbra 2018 bol práceneschopný a hospitalizovaný. Jeho zdravotný stav bol opätovne posúdený posudkovým lekárom pobočky v Prievidzi, ktorý na tento účel zhodnotil výsledky magnetickej rezonancie z august 2018, ako aj odborné lekárske vyšetrenia psychologické (november 2018), algeziologické (december 2018, podľa ktorého žalobca trpí chronickými bolesťami), neurochirurgické (september 2018, ktoré nezistilo kompresiu nervov a kvôli tomu neodporučilo žiadnu liečbu), neurologické (október 2018, ktoré diagnostikovalo polyneuropatiu), ortopedické (október 2018) a interné (november 2018). Po ich posúdení vo svojom posudku z 18. decembra 2018 dospel k záveru, že rozhodujúce zdravotné postihnutie, ako aj miera poklesu zárobkovej schopnosti a jej zvýšenie nemožno zmeniť. Žalobcu považoval za spôsobilého na výkon prác bez nadmernej záťaže, napríklad ľahších robotníckych profesií. Žalovaná tak rozhodnutím z 21. decembra 2018 zamietla žiadosť žalobcu z 13. novembra 2018.

5. Žalobca v odvolaní žiadal, aby miera poklesu jeho zárobkovej činnosti bola určená aspoň na 70 %, čo doložil ďalšími (novými) odbornými lekáskymi nálezi. V odvolacom konaní bol zdravotný stav žalobcu znova posúdený posudkovým lekárom ústredia žalovanej, pracoviska v Nitre. Ten preskúmal dodatočné lekárske nálezy alergológa (december 2018), algeziológa (február 2019, podľa ktorého trpí žalobca únikom moču) a pneumológa (februára 2019, ktorý nezistil žiaden významný nález), ako aj správy z hospitalizácie kvôli akútnej perikarditíde (november 2018). Vo svojom posudku z 20. februára 2019 potom dospel k rovnakému záveru ako posudkový lekár pobočky. Na základe toho generálny riaditeľ žalovanej rozhodnutím zo 6. marca 2019 potvrdil rozhodnutie z 21. decembra 2018 a zdôraznil, že posudkoví lekári pri určení rozhodujúceho zdravotného postihnutia a miery poklesu zárobkovej schopnosti náležite zohľadnili všetky predložené lekárske správy.

6. V dôsledku podanej správnej žaloby správny súd svojím rozsudkom č. k. 18 Sa 20/2019-110 z 9. októbra 2019 zrušil obe tieto rozhodnutia žalovanej. Vytkol jej, že posudkoví lekári nedostatočne zohľadnili, že ochorenia žalobcu postupujú a že trpí dysfunkčným močením, čo by mohlo viesť k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím je stav po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek s nepriaznivým funkčným nálezom, prejavmi dráždenia nervov a poruchy funkcie zvieračov podľa kapitoly XV oddielu E položky 4 písm. c) prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. Správny súd tak zistený skutkový stav považoval za rozporný s obsahom spisom a uložil žalovanej, aby v novom konaní prihládla na všetky zistené skutočnosti a riadne odôvodnila, aký majú vplyv. V reakcii na tento rozsudok ústredie žalovanej požiadalo pobočku v Prievidzi, aby zdravotný stav posúdila sama posudková lekárka - koordinátorka.

7. Táto posudková lekárka posúdila tak nové nálezy, ktoré žalobca predložil (neurochirurgický z decembra 2019 a urologický z apríla 2020, podľa ktorého má žalobca hypersenzitívny močový mechúr, ktorý je neurogénny a má nižšiu kapacitu), ako aj všetky lekárske správy a nálezy predložené postupne od roku 2014. Vo svojom posudku z 20. mája 2020 zotrvala na pôvodných záveroch, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím žalobcu naďalej zostáva degeneratívna zmena na chrbtici a medzistavcových platničkách s trvalým ťažkým postihnutím funkcie (dorzalgia) podľa kapitoly XV oddielu E položky 3 písm. c) prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. K tomu prislúchajúcu mieru poklesu zárobkovej schopnosti ponechala na 50 % a kvôli iným zdravotným postihnutiam ju zvýšila o 10 %. Posudková lekárska v

podrobnom odôvodnení posudku osobitne zdôraznila, že žalobcovo zdravotné postihnutie nebolo možné hodnotiť podľa kapitoly XV oddielu E položky 4 (stavy po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, stavy po úraze chrbtice), pretože v rámci tejto položky by sa dalo posúdiť len podľa písmena b) (t. j. často recidivujúce prejavy nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu), ktorému prislúcha rozmedzie 35 až 45 % miery poklesu zárobkovej schopnosti, teda menej než v položke 3 písm. c). Vysvetlila, že žalobca „má bolesti driekovej chrbtice spôsobené diskretným útlakom v oblasti platničky L5 vpravo... neurologickým vyšetrením... je dokumentovaný chronický LIS s radikulárnym dráždením koreňov L5 a S1... urologické vyšetrenie nepreukázalo inkontinenciu moča, ale neurogénny močový mechúr s imperatívnym močením. Neurologickým vyšetrením nebolo preukázané také poškodenie bedrovej chrbtice, eventuálne miechy, ktoré by bolo príčinou inkontinencie moču...“.

8. Vychádzajúc z tohto posudku žalovaná novým rozhodnutím z 28. mája 2020 znova zamietla žiadosť žalobcu o prehodnotenie invalidného dôchodku z 13. novembra 2018. Žalobca proti rozhodnutiu podal odvolanie, kde okrem iného namietol, že nie je zrejmé, kto vypracoval posudok. Muselo však ísť o neodobornú osobu, pretože by sa inak správne ustálilo, že jeho zdravotné postihnutie zodpovedá kapitole XV oddielu E položke 4 písm. c) prílohy č. 4 s mierou poklesu zárobkovej schopnosti o 70 až 80 %. Keďže posudková lekárska pobočka zotrvala na svojom závere, bola vec predložená posudkovému lekárovi ústredia žalovanej, pracoviska v Nitre. Ten bez predvolania a bez prítomnosti žalobcu opätovne preskúmal všetky lekárske nálezy a správy od roku 2014 a v posudku z 29. júla 2020 vyslovil zhodný záver ako posudková lekárska pobočka. K odvolacím námietkam osobitne uviedol, že hoci bol žalobca dvakrát operovaný na krčnú chrbticu, „nejde o trvalé dráždenie, parézy ani svalové atrofie. Močové poruchy v zmysle inkontinencie pri poškodení krčnej chrbtice, okrem celkového prerušenia krčnej miechy, sú prakticky nemožné. Inervácia močového mechúra je v časti bedrovej chrbtice.... chýba neurologické vyšetrenie, ktoré by potvrdilo neurologicky podmienenú močovú inkontinenciu... Neurogénny močový mechúr... nie je močová inkontinencia... V žiadnom prípade nejde o močovú inkontinenciu zapríčinenú poruchami zvieráčov...“ V dôsledku toho posudkový lekár uzavrel, že sa nepreukázalo zhoršenie žalobcovho zdravotného stavu, ktoré by odôvodňovalo zvýšenie miery poklesu jeho zárobkovej schopnosti nad 60 %. Preto generálny riaditeľ žalovanej tu preskúmaným rozhodnutím z 24. októbra 2020 zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie z 28. mája 2020.

9. Proti tomuto rozhodnutiu sa žalobca bránil správnu žalobou, v ktorej okrem iného namietol, že rozhodnutie v rozpore s § 47 ods. 5 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov nie je datované. Ďalej vytkol posudkovým lekárom, že nezohľadnili postupné zhoršovanie jeho zdravotného stavu (úniky moču, psychické problémy) a nerešpektovali predošlý názor správneho súdu, ktorý vyslovil, že sa má preskúmať súvis únikov moču s predošlými operáciami. Žalobca spochybnil ich závery a žiadal správny súd, aby ustanovil nového posudkového lekára, ktorý by podal nezávislý posudok. Lekársky posudok z 28. mája 2020 je navyše nepodpísaný, takže nie je zrejmé, či ho vypracovala odborne spôsobilá osoba. Žalobca zdôraznil, že podľa lekárskeho nálezu jeho neurogénny močový mechúr má súvis s pooperačným stavom jeho chrbtice.

10. Správny súd tu napadnutým rozsudkom č. k. 14 Sa 20/2020-123 správnu žalobu zamietol. V odôvodnení vysvetlil, že podľa kapitoly XV oddielu E položky 4 písm. b) prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. sa posudzujú stavy, u ktorých existujú často recidivujúce stavy nervového a svalového dráždenia s podstatným obmedzením výkonnosti organizmu. Napriek tomu zákon pre toto postihnutie predpokladá len 35 až 45 %-nú mieru poklesu zárobkovej schopnosti. Aby bolo možné posúdiť žalobcovo zdravotné postihnutie podľa položky 4 písm. c), musel by byť potvrdený dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav s trvalými poruchami dráždenia nervov, s parézami, svalovými atrofiami a poruchami zvieráčov. Takýto stav sa u žalobcu nezistil, čo posudkový lekár ústredia jasne a zrozumiteľne vysvetlil. Zdôraznil, že zákon č. 461/2003 Z. z. nedovoľuje sčítat miery poklesu u jednotlivých postihnutí, ale posudkový lekár musí vybrať to najzávažnejšie a môže ho zvýšiť len o 10 %. Správny súd nepovažoval za problematické, že posudok bol vypracovaný bez účasti žalobcu, pretože to zodpovedalo § 293eu zákona č. 461/2003 Z. z. Z predošlého rozsudku č. k. 18 Sa 20/2019- nevyplyvalo, že by žalovaná musela posúdiť zdravotný stav žalobcu podľa kapitoly XV oddielu E položky 4 písm. c). Návrhu na ustanovenie znalca správny súd nevyhovel, pretože znalec nemôže nahrádzať činnosť správneho orgánu. Rovnako nevyhovel návrhu na ustanovenie nového posudkového lekára, pretože na to súd nemá oprávnenie. Okrem toho však podľa správneho súdu posudky posudkových lekárov neboli v rozpore s jednotlivými lekáskymi nálezmi a samotná okolnosť, že sú zamestnancami žalovanej, nezakladá ich zaujatosť. Absencia dátumu v písomnom vyhotovení rozhodnutia nie je dôvodom jeho zrušenia, ale odstrániteľný nedostatok.

II.

Kasačná sťažnosť a vyjadrenia k nej

11. Včas podanou kasačnou sťažnosťou sa žalobca domáha zrušenia rozsudku správneho súdu a vrátenia veci na ďalšie konanie. Správny súd podľa neho porušil jeho právo na spravodlivý proces, pretože neprihliadol na odborný lekársky (neurologický) nález z 23. júla 2020, ktorý preukazuje inkontinenciu moču. Posudkový lekár vo svojom náleze vychádzal z neaktuálneho nálezu. Správny súd ďalej bezdôvodne odmietol vykonať znalecký posudok, pretože procesné predpisy mu dovoľujú preskúmať skutkové závery posudkových lekárov. Preskúmané rozhodnutie žalovanej, ani lekárske posudky z 29. júla 2020 neprihliadli na odborný nález z 23. júla 2020, ktorý preukazuje inkontinenciu moču. Keďže preskúmané rozhodnutie nebolo datované, nie je zrejmé, či sa vôbec žalovaná mohla oboznámiť s týmto nálezom. Lekárske posudky o invalidite môže súd hodnotiť ako jeden z dôkazov a osobitne hodnotí, či sú úplné, logické, presvedčivé a preskúmateľné. Ak z lekárskeho posudku nie je zrejmé, kto ho vydal, zakladá to jeho nepreskúmateľnosť. Správny súd tak nesprávne aplikoval § 47 ods. 3 a 5 Správneho poriadku.

12. Žalovaná navrhla kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť, pretože jej dôvody nepovažovala za opodstatnené a žiadosť žalobcu bola zamietnutá v súlade s právnymi predpismi.

III.

Posúdenie veci kasačným súdom

13. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok v celom rozsahu (§ 453 ods. 1 SSP) a predchádzajúce konanie pred správnym súdom bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) bez ohľadu na uplatnené kasačné body (§ 453 ods. 2 v spojení s § 203 ods. 2 SSP).

14. Správny súd sa na úvod nestotožňuje s námietkou žalobcu, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces tým, že napadnutý rozsudok nerozhľadnil ním predložený lekárske nález z 23. júla 2020. Podľa § 139 ods. 2 SSP správny súd v odôvodnení rozsudku uvedie, stručný priebeh administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov účastníkov, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Žalobca v správnej žalobe len všeobecne spochybňoval závery posudkových lekárov, ktorí podľa neho nerešpektovali predošlý právny názor správneho súdu, žiadal, aby jeho stav preskúmal iný lekár, a namietal formálne náležitosti posudku z 20. mája 2020 (nie z 29. júla 2020). Na všetky tieto argumenty mu správny súd dal primerané odpovede (ods. 30, 31 a 35) a odôvodnenie napadnutého rozsudku tak vyhovuje ustanoveniu § 139 ods. 2 SSP. Žalobca v správnej žalobe nenamietol, že by tu existoval nový odborný nález (z 23. júla 2020), ktorý nebol vzatý do úvahy. Tento odborný nález predložil až spolu s replikou, a to bez toho, aby naň akokoľvek upozornil; predložil ho ako súčasť „zdravotnej dokumentácie žalobcu za rok 2020“ v súvislosti s jeho návrhom, aby jeho zdravotný stav preskúmal nezávislý posudkový lekár „vo všetkých súvislostiach“. Podľa judikatúry ústavného súdu, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva súd nie je povinný dať podrobnú odpoveď na každý jeden argument alebo tvrdenie účastníka, ale postačí sa vyrovnáť s argumentami podstatnými (porov. z posledného obdobia napríklad uznesenia sp. zn. I. ÚS 398/2021, I. ÚS 421/2021 alebo nález sp. zn. I. ÚS 177/2021 a v nich citované prejudikáty). Ak teda žalobca sám na lekárske nález z 23. júla 2020 nijako osobitne nepoukazoval a predkladal ho len ako podklad pre prípadné znalecké dokazovanie (a aj to len ako súčasť celej zdravotnej dokumentácie), ktorému súd beztak nevyhovel, nemožno vyčítať správne súdu, že sa v odôvodnení svojho rozsudku nezaoberal osobitne týmto odborným nálezom nezaoberal.

15. V prerokúvanej veci nie je sporným, že na základe rozhodnutia žalovanej z 19. apríla 2016 sa žalobca považuje za invalidného v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., pretože miera poklesu jeho zárobkovej schopnosti bola najskôr 50 % (od 25. mája 2015 do 13. júna 2017) a následne 60 % (od 14. júna 2017). Predmetom prieskumu v prerokúvanej veci je len rozhodnutie žalovanej, ktorým zamietla žiadosť žalobcu o zvýšenie jeho invalidného dôchodku, pretože nezistila, že by sa miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zvýšila. Podmienky zisťovania tejto miery vymedzuje § 71 cit. zák. takto: pokles sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a rovnakých schopností zdravej fyzickej osoby (odsek 3). Posudzuje sa na základe a) lekárske správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia podľa ďalšieho vývoja a ďalšej liečby a b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov (odsek 4). Miera

poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4 (odsek 5). Miera poklesu v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí (odsek 6). Jednotlivé percentuálne miery poklesu sa nesčítavajú (odsek 7).

16. Podľa § 153 ods. 3 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. je posudzovanie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť úlohou lekárskej posudkovej činnosti dôchodkového poistenia. Lekársku posudkovú činnosť vykonávajú podľa § 153 ods. 5 cit. zák. posudkoví lekári sociálneho poistenia pobočky a posudkoví lekári sociálneho poistenia ústredia žalovanej. Podľa judikatúry musí byť z lekárskeho posudku zrejmé, akými úvahami sa pri posudzovaní zdravotného stavu žalobkyne riadili a aj dôvody určenia rozhodujúceho zdravotného postihnutia s prislúchajúcou percentuálnou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (porov. v tomto smere ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napr. jeho rozhodnutia sp. zn. 1 So 97/2005, judikát R 29/2007, sp. zn. 10 So 97/2014 alebo sp. zn. 1 So 72/2015, ale aj rozsudky tunajšieho súdu sp. zn. 9 Sk 7/2021, 9 Sk 11/2021 a 7 Ssk 67/2021). Správny súd skúma, či obsah posudku nie je v rozpore s obsahom lekárskeho nálezov alebo niektoré lekárske nálezy vôbec nezohľadňuje, alebo svojou celkovou skladbou nie je nepreskúmateľný. Nemôže však voľnou úvahou nahradiť odborné závery posudkových lekárov vlastnými závermi.

17. Kasačný súd sa stotožňuje s názorom správneho súdu, že posudkoví lekári žalovanej komplexne posúdili zdravotný stav žalobcu s prihliadnutím na všetky jeho diagnózy a dostatočne sa vyrovnali so všetkými skutočnosťami, ktoré boli podkladom pre ich závery. Predovšetkým nemožno súhlasiť so žalobcom, že by nebolo zrejmé, kto vypracoval lekárske posudky z 20. mája 2020. Je pravdou, že prílohou rozhodnutia žalovanej z 28. mája 2020 bola len textová časť tohto posudku, no originál tohto posudku založený v administratívnom spise je riadne podpísaný posudkovou lekárkou a opatrený odtlačkom jej úradnej pečiatky. To isté platí aj o posudku z 29. júla 2020, ktorý vypracoval posudkový lekár ústredia žalovanej, pracoviska v Nitre. Preto sama okolnosť, že výtlačok určený pre žalobcu tieto náležitosti neobsahuje, nespôsobuje vadu alebo nepreskúmateľnosť posudku (porov. rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 9 Sk 33/2018). Z obsahu oboch posudkov, ako sú podrobne reprodukované v odsekoch 7 a 8 tohto rozsudku, je zrejmé, že posudkoví lekári vzali do úvahy a posúdili všetky lekárske nálezy, ktoré im žalobca vopred predložil. Posudkový lekár totiž aj s ohľadom na § 71 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. nemôže zohľadňovať lekárske nálezy, ktoré ku dňu svojho posudzovania nemá k dispozícii, lebo mu ich poistenec nepredložil (porov. k povinnosti predložiť lekárske správy napr. rozsudok sp. zn. 9 Sk 17/2017). Bolo vylúčené, aby bol pri vypracovaní lekárskeho posudku z 20. mája 2020 zohľadnený odborný nález, ktorý bol vyhotovený až o dva mesiace neskôr. Podľa obsahu administratívneho spisu však žalobca odborný nález z 23. júla 2020 žalovanej (jej posudkovému lekárovi) nepredložil vôbec, takže ho nemala k dispozícii pri vypracúvaní lekárskeho posudku z 29. júla 2020 a nemohla naň ani prihliadnuť. V dôsledku toho tak tento posudok v súlade s § 71 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. vychádza zo všetkých lekárskeho správ, ktoré mala žalovaná v čase jeho vypracovania k dispozícii.

18. Z obsahu oboch posudkov je zrejmé, že sa dostatočne podrobne zaoberali žalobcovou tvrdou inkontinenciou a jej možným zaradením do položky 3 alebo do položky 4 v kapitole XV oddiele E prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. Podmienky zaradenia postihnutia do týchto položiek sú totiž odlišné. Do položky 3 sa patria degeneratívne zmeny na chrbtici, ďalej rozčlenené podľa ich vplyvov do troch písmen. Naopak, do položky 4 patria stavy po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, stavy po úraze chrbtice, opäť s ohľadom na ich vplyvy rozčlenené do troch písmen. Posudkový lekár ústredia v posudku z 29. júla 2020 zrozumiteľne vysvetlil, že zaradenie zdravotného postihnutia žalobcu do položky 4 by bolo odôvodnené len v dôsledku operácie krčnej chrbtice, avšak operácia tejto časti chrbtice z medicínskeho hľadiska nemohla spôsobiť poruchy zvieracích [uvedené v písmene c) položky 4]. Inervácia (pretkanie nervami) zvieracích močového mechúra totiž nevychádza z krčnej chrbtice, ale až z jej bedrovej časti. Preto považoval za vylúčené, aby stav po operácii krčnej chrbtice mohol viesť k inkontinencii, na ktorú počas celého konania žalobca poukazoval. Tento odborný záver posudkového lekára je podľa kasačného súdu zrozumiteľný a žalobca ani v kasačnej sťažnosti nepredniesol nič, čo by tento záver spochybnilo. Na jeho spochybnenie nestačí len záver o tom, že žalobca môže trpieť inkontinenciou; na zaradenie do kapitoly XV oddielu E položky 4 je totiž potrebné ustáliť, že táto inkontinencia súvisí s operáciou alebo úrazom chrbtice, nielen s degeneratívnymi zmenami na nej (čo by stále opodstatňovalo len jej zaradenie do položky 3).

19. Za daných okolností tak podľa kasačného súdu nemožno nič vytknúť odbornému záveru, že zdravotné postihnutie žalobcu, ktoré súvisí so stavom po operácii jeho chrbtice, by bolo možné zaradiť nanajvýš do položky 4 písm. b), ktorému však zodpovedá len miera poklesu zárobkovej schopnosti 35 až 45 %. Naopak, jeho zdravotné postihnutie, ktoré súvisí s degeneratívnymi zmenami na chrbtici a medzistavcových platničkách, možno s ohľadom na jeho vplyvy zaradiť do položky 3 písm. c), kde sa miera poklesu pohybuje od 40 do 50 %. Podľa už citovaného § 71 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. sa však jednotlivé percentuálne miery poklesu nespočítavajú. Preto je úlohou posudkového lekára vybrať to zdravotné postihnutie, ktoré má rozhodujúci vplyv na zárobkovú schopnosť poistenca, teda ktoré najviac obmedzuje túto jeho schopnosť. Posudkoví lekári tak nepochybili, ak za rozhodujúcu príčinu dlhodobu nepriaznivé zdravotného stavu v zmysle § 71 ods. 6 cit. zák. určili zdravotné postihnutie zaradené do kapitoly XV oddielu E položky 3 písm. c) prílohy č. 4 cit. zák., pretože mu priradili väčšiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

20. Za daných okolností sa tak kasačný súd vo výsledku stotožňuje aj s postupom správneho súdu, že v prerokúvanej veci nebol dôvod na nariadenie znaleckého dokazovania. Podľa § 119 SSP totiž správny súd zásadne vychádza zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy. Môže však vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia. Osobitne v konaní o správnej žalobe v sociálnych veciach [akou je aj prejednávaná vec - porov. § 199 ods. 1 písm. a) SSP] môže správny súd podľa § 204 SSP aj bez návrhu doplniť dokazovanie vykonané orgánom verejnej správy. Z týchto dôvodov neobstojí celkom argument správneho súdu, že predmetom znaleckého dokazovania v správnom súdnictve by nemohli byť otázky súvisiace s invaliditou poistenca. Pochopiteľne, znalecký posudok by nemohol vysloviť záver o tom, aká je miera poklesu zárobkovej schopnosti podľa prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z., pretože takýto záver v konečnom dôsledku patrí len žalovanej a jej posudkovým lekárom [§ 153 ods. 3 písm. a) cit. zák.]. Znalecké dokazovanie by však mohlo preskúmať závery týchto lekárov o súvislosti určitých funkčných prejavov s určitými zdravotnými postihnutiami poistenca. V prerokúvanej veci by tak mohla byť predmetom znaleckého dokazovania napríklad otázka, či operácia krčnej chrbtice žalobcu mohla alebo nemohla viesť k tvrdenej poruche zvieraca moču a tým k inkontinencii. Z § 191 ods. 5 SSP potom vyplýva, že v prípade zrušenia jej rozhodnutia by žalovaná takého znalecké dokazovanie musela zahrnúť medzi podklady pri vydávaní nového rozhodnutia, a tak nie je celkom správne ani tvrdenie správneho súdu, že by takého dokazovanie „nahrádzalo činnosť správneho orgánu“ (ods. 31 napadnutého rozsudku). Ani tieto nesprávne parciálne závery však nič nemenia na tom, že znalecké dokazovanie nebolo potrebné vykonať, pretože závery posudkových lekárov žalovanej boli úplné a zrozumiteľné.

21. Už len v záujme úplnosti kasačný súd dodáva, že nie je dôvodná ani námietka žalobcu, že preskúmané rozhodnutie nie je datované. Keďže v prerokúvanej veci konala žalovaná o dávke invalidného poistenia, išlo o tzv. dávkové konanie [§ 172 ods. 3 písm. a) a ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z.], na ktoré sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, teda Správny poriadok (porov. § 172 ods. 1 cit. zák.). Podľa § 209 ods. 6 cit. zák. sa v rozhodnutí uvedie aj organizačná zložka a dátum vydania rozhodnutia. Prvopis rozhodnutia založený v predložennom administratívnom spise však tieto náležitosti riadne obsahuje a je datovaný na 24. októbra 2020. Tieto nedostatky sú tak len nedostatkami rovnopisov písomného vyhotovenia rozhodnutia, ktoré môže žalovaná podľa § 209 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. kedykoľvek opraviť, no ktoré nemajú vplyv na samotnú zákonnosť jej rozhodnutia.

IV.

Záver

22. Na základe uvedených úvah kasačný súd dospel k záveru, že nie je daný žiaden zo zákonných dôvodov kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 SSP, a tak ju podľa § 461 SSP rozsudkom (§ 457 ods. 1 SSP) zamietol.

23. O trovách bolo rozhodnuté podľa § 167 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP, keď žalobca vo veci úspech nemal a žalovaná ho síce mala, kasačný súd však nezistil výnimočné dôvody, aby sa jej nárok na náhradu trov priznal.

24. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0 (jednomyseľne).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.